

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Hai, ngày 14/4/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 043: Cần tu Giới Định Tuệ, diệt trừ Tham Sân Si

Mọi sự mọi việc đều có nhân, có quả cho nên muốn diệt trừ “*Tham Sân Si*” là quả thì cần tu “*Giới Định Tuệ*” là nhân. Trong Lễ Phép Thường Ngày có nhắc đến việc chúng ta khi đi đến đâu cũng phải hỏi cho rõ về những việc hủ kỵ không nên làm. Chẳng hạn như đi Ấn Độ, nơi đó người ta tôn sùng con bò và lấy phân bò trét vào người hay đến vùng quê người Khơ Me có những món ăn kỳ lạ thì chúng ta không nên gờm nhóm, chê bài. Chúng ta không chỉ vâng giữ những quy chuẩn, quy điều nhỏ mà ngay các phong tục tập quán địa phương và nhiều việc lớn khác, chúng ta cũng cần vâng giữ. Tuy nhiên, cũng cần phải hiểu rằng trong Giới luật có “*Khai Giá Trì Phạm*”. Những giới có thể “*Khai*” thì có thể làm được, những giới không thể “*Khai*” thì không được làm.

Trong cuộc sống, nhiều khi chúng ta đi tìm nguyên nhân của khổ đau phiền não mà không biết rằng đó là do chúng ta không có giới, nghĩa là luôn sống tùy tiện, phóng túng, thích làm theo tập khí phiền não của mình mà không biết thúc liễm thân tâm. Nếu có thể hạn chế thấp nhất những mong cầu, ham muốn, tham dục thì chắc chắn khổ đau, phiền não sẽ ít hơn. Con người sống ở thế gian làm sao có thể không phiền não, đây là việc khó! Tuy nhiên, Đệ Tử Quy có câu: “*Nơi ồn náo chớ đến gần*”, vì vậy dù là khó thì vẫn phải tránh xa. Những người có công phu tu hành thường không đến những nơi có danh lợi, những chốn ồn ào, những nơi làm tăng thêm thị phi nhân ngã, phải quấy tốt xấu của ta và người, là nơi sẽ khiến con người bị động tâm. Nếu ai dại dột dấn thân vào thì sẽ bị lừa, rồi lại khổ đau.

Người chân thật tu hành sẽ là người ngày ngày cần tu “*Giới Định Huệ*”. Người xa rời ba điều này thì cho dù họ tu cách gì đi nữa cũng là đi theo Ma đạo. “*Giới*” là mọi quy chuẩn quy điều, chứ không chỉ gói gọn trong giới điều Phật nói. “*Giới*” là hàng rào để chúng ta không được phép vượt qua, chỉ đến đó là dừng, nếu không dừng là phạm. Một khi đã phạm thì hồng đi tâm thanh tịnh. Không còn tâm thanh tịnh thì không có “*Định*”, không có “*Định*” thì không có “*Huệ*”.

Trong Giới Kinh có một câu chuyện về một người phạm một giới “*uống rượu*”, sau đó người này tiếp tục phạm luôn giới “*trộm*”, giới “*sát*”, giới “*dâm*”. Đã phạm một giới thì rất dễ dàng phạm những giới còn lại. Người hằng ngày nói dối như thật, khi được hỏi thì trả lời rất nhanh nhẩu, tưởng chừng là không ai biết. Giả sử mỗi lần nói dối mà bị đau lưỡi, đau miệng thì chắc không ai dám nói. Nhưng vì nói dối nhiều lần mà

chẳng có gì xảy ra nên họ nói thành quen, nói 100 lần thậm chí cả ngàn lần. Nên biết rằng mỗi lần chúng ta nói dối, đều hình thành một nhân quả. Cho nên muốn diệt trừ “Tham Sân Si” thì phải tu “Giới Định Tuệ”.

Người không thể không chế được “Tham Sân Si” là do họ đang coi thường, đang gạt bỏ “Giới Định Tuệ”. Tu nơi nhà Phật phải bắt đầu từ “Giới Định Tuệ”, tu nơi Ma đạo thì không cần ba điều này. Ngày nay, nhiều người thích tu theo Ma đạo vì không phải bỏ thứ gì, thậm chí thân vẫn “Sát Đạo Dâm”, ý vẫn “Tham Sân Si”, miệng vẫn “Nói Dối, Nói Lừa Đối Chiêu, Nói Lời Thêu Dệt, Nói Lời Ác Khẩu”. Họ nói dối mà tưởng rằng không ai biết, tưởng rằng chính mình là cao thủ nói dối. Họ đã nhầm, hễ họ mở miệng là người khác đã biết, không thể qua mặt được những người có chút tinh tế. Cho nên chúng ta không nên tùy tiện, không nên để tập khí xấu ác điều khiển, dẫn dắt mình.

Hòa Thượng nói: *“Người tu hành nhiều năm, cho dù là tại gia hay xuất gia, mà xem thường, gạt bỏ Giới Định Tuệ thì mỗi ngày chắc chắn họ đang thêm lớn Tham Sân Si. Tương lai, họ cũng vãng sanh, tức thời đến ngay nơi đó luôn, nhưng không phải vãng sanh về thế giới Tây Phương Cực Lạc mà vãng sanh về A Tỳ Địa Ngục. Phật ở trên Kinh dạy bảo chúng ta cần buông xả thứ gì thì phải buông xả thứ đó, nơi nào cần học tập thì chúng ta phải chăm chỉ nỗ lực học tập.”*

“Từ “Sa môn” dịch nghĩa là “cần tức”, “cần” là cần tu, là siêng năng và “tức” là diệt. “Cần” là cần tu Giới Định Tuệ, “tức” là diệt trừ Tham Sân Si. Cho nên chữ “Sa môn” không phải chỉ riêng người xuất gia mà cả người tại gia cũng có thể đạt được. Nếu bạn ở tại gia tu hành đúng lời Phật dạy, ngày ngày cần tu Giới Định Tuệ, ngày ngày diệt trừ Tham Sân Si thì bạn có đầy đủ đức hạnh của một bậc Sa môn. Thân là tại gia nhưng tâm là xuất gia. Phật dạy bảo chúng ta tu hành thì việc nên làm chúng ta phải chăm chỉ nỗ lực làm, việc không nên làm thì nhất định phải tránh xa.”

“Các vị phải nên biết, chúng ta gặp được pháp môn Tịnh Độ là một cơ duyên thù thắng. Có thể nói là trăm ngàn muôn kiếp mới được gặp. Thích Ca Mâu Ni Phật trên Kinh A Di Đà, một lần, hai lần, rồi lại ba lần, chân thật là hết lòng hết dạ khuyên bảo chúng ta cầu sanh Tịnh Độ. Chúng ta ở thế giới Ta Bà, thế giới này là cõi trước ác (ô nhiễm, xấu ác), chúng ta muốn rời khỏi Ta Bà để sanh về thế giới Tây Phương Cực Lạc thì nhất định cần tu Giới Định Tuệ, diệt trừ Tham Sân Si. Trên Kinh A Di Đà, Phật dạy bảo chúng ta rằng các bậc thượng thiện nhân đều ở một nơi. Chỉ có người chân thật cần tu Giới Định Tuệ, diệt trừ Tham Sân Si mới có đủ tư cách vãng sanh về Tây Phương Cực Lạc.”

Tôi nhớ đến bốn câu của sư ông Tịnh Thuận phản tỉnh cho người tu hành thời hiện đại là: “Đừng có tu quanh tu quẹo. Đừng có tu gian tu dối. Đừng có tu lợi tu danh. Đừng có tu dục tu tình”. Sư ông Tịnh Thuận là người thời nay, sống tại Việt Nam. Ngài đã

trải qua mấy chục năm tu hành, từ nhỏ đến lớn chỉ ở một chỗ, trải qua bao đời Tổ sư, bao đời trụ trì. Ngài cả đời chỉ thọ giới Sa Di, Ngài tu hành nghiêm túc nên được gọi là sư ông Giám luật. Cả đời sư ông tu hành bình dân giản dị. Một tháng, hai tháng đi chợ một lần. Từ chùa xuống chợ, sư ông đi bộ chứ không đi xe. Ngài là tấm gương “*cần tu Giới Định Tuệ*” cho chúng ta. Lúc sư ông gần mất, sư ông dặn lại là: “*Khi tôi mất chỉ cần ghép ván làm hòm chôn tôi là được, không cần xe tang, xe rổng tốn tiền. Không được quàng tôi nơi tổ đường mà chỉ được ở giảng đường. Không được làm tuần thất, không được cúng hoa tươi, trái cây gây lãng phí. Không được cúng giỗ cho tôi*”.

Ngài nói: “*Đừng có tu dục tu tình*” là ý muốn nói đừng tu “*cảm tình dụng sự*”, đừng tu “*ham muốn mong cầu*”. Mong muốn có một cơ ngơi, một thất hay một chùa to đều không nên. Chúng ta thường xuyên đọc bốn câu này sẽ cảm thấy rất xấu hổ, hãy lấy đó mà phản tỉnh! Trên cuộc đời này, có những người đúng là “*tu gian tu dối, tu quanh tu quẹo*”. Tấm gương của sư ông cho thấy ở mỗi thời đại, đều luôn xuất hiện những con người tu hành rất tốt, làm mô phạm cho thế hệ sau chúng ta. Chúng ta phải lấy đó mà soi rọi việc học tập cho chính mình.

Hòa Thượng nhắc nhở chúng ta hãy biết buông xả những thứ mà Phật ở trên Kinh dạy bảo chúng ta cần buông xả và phải luôn chăm chỉ nỗ lực học tập. Tuy nhiên, chúng ta cùng quán sát thì thấy những thứ cần phải học tập thì chúng ta lại không dừng mãi tinh tấn mà luôn chểnh mảng. Những thứ cần nên tránh xa, thì chúng ta lại đang thêm dầy, thêm sâu thêm đậm những thứ đó. Nếu không có “*Giới Định Tuệ*” thì chúng ta chỉ có “*Tham Sân Si*”. Nếu ngày ngày, chúng ta luôn “*Tham Sân Si*” thì cũng sẽ không có “*Giới Định Tuệ*”. Đây là nguyên nhân vì sao tu hành không có kết quả, tu hành mà vẫn bị khổ đau, phiền não bức bách. Ngày nay, có nhiều người chỉ biết nói đạo lý mà chưa làm được theo lời Phật dạy.

Hòa Thượng từng tán thán lão Cư sĩ Lý Bình Nam thân ở tại gia nhưng tâm đã xuất gia vì ngày ngày lão Cư sĩ luôn là “*cần tu Giới Định Tuệ, diệt trừ Tham Sân Si*”. Sư ông Tịnh Thuận, cả đời chỉ thọ giới Sa di vì sư ông từng đọc thấy trong số 13 vị Tổ Tịnh Độ, có một vị cả đời chỉ là Sa môn. Học trò truyền pháp của vị Sa môn đó thấy thầy mình là Sa di nên không dám nhận mình là Sa di, chỉ tự xưng là Ưu Bà Tắc Năm Giới – Cư sĩ tại gia năm giới. Những vị đó, có đầy đủ pháp hạnh, đầy đủ tư cách của một bậc Sa môn vì luôn “*cần tu Giới Định Tuệ, diệt trừ Tham Sân Si*”.

Thế nhưng, người không hiểu nên họ tán thán gọi nhau bằng những mỹ danh, mỹ từ mà quên đi điều quan trọng là họ có làm được không? Danh có đúng với thực hay không? Chữ “*Hòa Thượng*” cũng vậy, nghĩa là thân giáo sư, người thầy thân cận nhất của mình. Hòa Thượng từng nói “*Lão Cư sĩ Lý Bình Nam là hòa thượng của tôi*”. Ngài vẫn có thể gọi lão Cư sĩ là Hòa Thượng vì lão Cư sĩ đã ân cần dạy bảo Ngài trong 10 năm.

Nếu chúng ta muốn tu “*Giới Định Tuệ*” nhưng lại để danh vọng lợi dưỡng dày xéo tâm mình thì không thể tu được. Do đó, những thứ liên quan đến tiền tài danh vọng phải tránh thật xa. “*Nhất ẩm nhất trác mạc phi tiền định*” nghĩa là một bữa ăn, một ngụm nước đều do tiền định tức là do phước báu định đặt. Vậy nên, nếu hiểu rõ lời nói này, chúng ta không cần lo lắng mà chỉ cần “*tu phước, tích phước, tiết phước*”. Nhờ đó, mọi thứ hằng ngày đều chẳng thiếu, chẳng cần phải xin ai, thậm chí có nhiều thứ mang đi chia sẻ còn không hết. Chỉ sợ chúng ta không lao động, một khi đã lao động thì sẽ có thành quả. Người ta có câu “*Thất bại là mẹ đẻ thành công*” – muốn thành công thì không thể không thất bại. Trước đây, khi chưa biết làm vườn, tôi không hiểu vì sao cây không lớn chứ chưa nói đến việc không kết trái, sau một thời gian trải nghiệm, tôi đã tìm được nguyên nhân. Do đó, trên mọi phương diện, chỉ cần chúng ta làm với tâm nhiệt thành thì sẽ thành công.

Từ kinh nghiệm bản thân, tôi nhận ra rằng chúng ta không nên lè mè trong công việc. Những việc cần làm thì phải nỗ lực làm ngay vì khi có tuổi, sức yếu, muốn làm cũng không làm được, lực bất tòng tâm. Hôm qua tôi có một trải nghiệm khi tôi đi tráng răng, tôi cố gắng niệm Phật để tránh đau. Lúc họ khoan răng, tôi quá đau nên không niệm Phật được mà chỉ thấy cơn đau. Tôi thể nghiệm rằng lúc bình thường, bản thân mình, tuy có định tĩnh mà vẫn còn quên niệm Phật, nên khi đối diện với cơn đau răng này, đã không đề khởi được câu Phật hiệu.

Vậy thì, khi cận tử nghiệp đến hay bệnh khổ lôi sinh mệnh của mình ra khỏi thế gian này, chắc chắn mình cũng sẽ không giữ được chánh niệm trước cơn đau của tứ đại phân ly, được ví như tứ mã phanh thây. Nguyên nhân của việc này là do hằng ngày tâm của chúng ta không “*Định*”, rất xem thường việc tu “*Giới Định Huệ*”. Nếu ngày ngày chúng ta kiểm soát được tâm mình, không để chúng vọng động bởi “*Tham Sân Si*”, không ảo danh ảo vọng thì mới thể có đạt “*Định*”. Cho nên chúng ta hãy phản tỉnh, mau mau xem lại công phu của chính mình. Nhất định có một ngày chúng ta phải chiến đấu. Không thể xuề xòa qua loa được việc này!

Bao giờ chúng ta không còn sanh khởi tức giận thì mới có “*Định*”. Nếu vẫn bị “*Tham Sân Si*” chi phối thì cho dù tu bao lâu rồi, chúng ta vẫn không có “*Định*”. Tu thì phước không nhỏ nhưng công đức có hay không mới quan trọng! Công đức mới đưa chúng ta vượt sanh tử còn phước thì không! Ngày ngày tặng rau, đậu là tu phước báu, gieo duyên cho chúng sanh. Quan trọng là khi làm mà không thấy mình làm, không thấy vướng mắc trong đó, hoàn toàn thanh tịnh, thì mới có công đức. “*Tâm tịnh mới tương ưng cõi tịnh*”. Tâm chưa tịnh thì chưa tương ưng. Cho nên muốn vắng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc thì cần tu Giới Định Tuệ, diệt trừ Tham Sân Si.

Thế giới Tây Phương Cực Lạc là nơi hội tụ của các bậc thượng thiện nhân, cũng vậy, một người ác có tâm xấu sẽ không thể ở cùng với một nhóm người thiện, họ sẽ tự động bỏ đi. Cho nên, chỉ có người thuần tịnh, thuần thiện, mới có đủ tư cách vắng sanh

Tây phương Cực Lạc. Một ngày niệm được bao nhiêu danh hiệu Phật và làm được bao nhiêu việc tốt đều là phước báu. Việc tạo phước chúng ta vẫn làm, tuy nhiên, phước báu hay công đức đều nằm ở nơi tâm.

Nếu chúng ta bỏ thí, cho đi, làm việc mà vẫn thấy người, thấy ta, thấy vật cho đi thì việc làm của chúng ta chưa phải là ba la mật. Người như vậy, càng ngày càng dính mắc, tâm thanh tịnh bị nhiễu loạn. Họ sẽ gặp chướng ngại, khổ đau khi ra đi. Cho nên bây giờ phải lo dọn tâm, không để mình quá vướng bận điều gì. Những vướng bận trong lòng thật đáng sợ! Phải đạt được mức làm mà không thấy mình làm, không thấy người, không thấy ta, không thấy vật cho đi, không thấy mình lập được đại công đại đức. Hãy tập từ bây giờ khi còn tỉnh táo khỏe mạnh, đến lúc lờ mờ thì trong kho tàng A Lại Da Thức sẽ quay lại, chiếu lại những vướng mắc trong tâm, làm chúng ta bị trôi buộc, bị khổ đau. Hằng ngày chỉ cần tu Giới Định Tuệ thì Tham Sân Si mất vì không có đất để sanh trưởng./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!